

21.9.1987

TARİH:

"TKP'NİN SESİ RADYOSU" NİN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI: Yavuz-Sinem

Bülent Ecevit ile Cindoruk ikinci kez biraraya geldiler.
Haberler: Yazan: Spikerler:

1. Erbakan amaçlarının seçimlerden sonra TBMM'de grup kurmak olduğunu açıkladı.
2. İnsan hakları derneği genel af çıkarılması ve ölüm cezalarının kaldırılması için kampanya açtı.
3. Özal hükümeti, özel koruma polisi kurulabilecek işyerlerinin sayısını artırdı.
4. Seçimlerden sonra iğneden ipliğe her mala zam yapmayı planlayan ~~xxx~~ ANAP hükümeti, seçim öncesi yürüteceği yalana dayalı propoganda kampanyası için 1988 yılı bütçesine ilişkin rakamlara sansür koydu.
5. İlk ve orta öğretimde yeni öğretim yılı, dertler, sorunlar ve çözümsüzlükler ortamında başladı.
6. Grevde üç ayı dolduran deri işçileri ile dayanışma büyüyor.
7. SB ile Amerika arasında, iki ülkeye ait orta ve kısa menzilli nükleer füzelerin kaldırılmasına ilişkin ilke anlaşmasına varılması
8. tüm dünyada çok olumlu karşılandı.
9. Sosbyalist ülkelerin BM'deki temsilcileri Newyork'da toplanarak, Gorbaçov'un "uluslararası barış ve güvenlik sistemi" kurulmasına ilişkin önerisini görüştüler.
10. F.Almanya, D.Almanya ve Çekoslavakya'da yapılan "Olof-Palme" barış yürüyüşleri sona erdi.
11. Şili'de Allende dönemi senatörlerinden Julieta Kampusano, Pinoşe diktatörlüğünün tüm baskılarına rağmen hür bir Şili için mücadele-
12. sini sürdüreceğini söyledi.
13. Japonya Komünist Partisi MK plenumu 3 günlük bir toplantı yaparak 25 kasımında yapılacak olan 18. kongre hazırlıklarını görüştü.
14. Paraguay Komünist partisi merkez komitesi plenumu kongre yapılması kararı aldı.
15. kararı aldı.
- 16.

17.

Kemal

Yavuz

Tarihsel bir dönüm noktasının eşiğinde
GÜNÜN YORUMU: Yazan: Spiker:

Başlığı:

Konusu:

Y ATZOO Programı

Yazan:

Spiker:

Günün yorumu

1. TBKP program tasarısının okunması
- 2.
- 3.

Bu yayınıımızda, önce TDOO programımızı ve "Tarihsel bir dönüm noktasının eşiğinde" başlıklı günün yorumunu sunacağız. Şaha ~~SENEK~~ ise sonra, TBKP program tasarısını okumayı sürdüracağız.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

TKP'nin Sesi

Yorum

21.9.87/K.

BR

"Tarihsel bir dönüm noktasının"
eşiğinde"

Sovyetler Birliği dışişleri bakanı Şvardnadze ile Amerikan dışişleri bakanı Şultz'un, ^{arasında} Vaşington'da yapılan son görüşmelerden sonra, tarafların, tüm dünyadan ^{iki ülkeye ait} orta ve kısa menzilli ~~roketlerin~~ kaldırılması yönünde somut bir ~~anlaşma~~ anlayış birliğine vardıklarını açıklanması, uluslararası kamuoyu tarafından sevinçle karşılandı. ^{dd.} Nasıl karşılanmasını ki? Yapılan açıklamalara göre, orta ve kısa menzilli roketlerin yok edilmesi yönündeki anlaşmanın son ayrıntıları, Amerikan dışişleri bakanının Ekim ayı içinde yapacağı Moskova gezisi sırasında ele alınacak ve ^o alışkin yazılı antlaşma, bu sonbaharda, Amerikan ve Sovyet liderlerinin bir araya gelmesi ile imzalanacak. ~~Varılan anlaşmaya göre~~ İki ülkenin dışişleri bakanları ~~tarafından~~ bir arada yapılan ve " zorlu geçtiği belirtilen" görüşmelerde,

tarafklar, somut bir anlaşmaya varılmasının önündeki başlıca engel olan Batı Almanya topraklarındaki 72 adet Pershing ¹⁻² A-1 roketinin Amerikan malı ~~olan~~ nükleer başlıkların^(m) da, aynı plan dahilinde kaldırılmasında anlaştılar. ⁴uzun menşilli roketlerde köklü bir indirime gidilmesinin, ~~alanakla~~ ve kimyasal silahların yok edilmesinin olanaklarını da ~~görüştükleri~~ ele aldılar, Ayrıca, nükleer denemelerin durdurulması yönünde de bir anlaşmaya varılması için ^{devil} görüşmelerin sürmesini kararlaştırdılar.

Sovyet ve Amerikan liderleri ^{avacında} ~~arasında~~ ilkesel düzeyde anlaşılan noktaları içeren yazılı bir antlaşma imzalanması ile, insanlık tarihinde, kuşkusuz tarihsel bir dönüm noktası yaşanacak değerli dinleyiciler. Çünkü, nükleer silahlar tarihinde ve iki toplumsal sisteme bölünmüş dünyamızda, iki süper gücün, Sovyetler Birliği ile Amerika birleşik devletleri arasındaki ilişkilerde, ilk kez nükleer silahların iki ~~kata~~ kategorisinin yok edilmesi yönünde

somut bir anlaşmaya varılmış olacak. Devamlı tırmanma gösteren silahlanma eğrisinin yükselişini durdurmanın ve silahlanma ~~düzey~~ düzeyini eşitlik ve eşit güvenlik temelinde aşağıya indirmenin olanaklı olduğu kanıtlanacak. Elbette, anlaşmanın somut, teknik ayrıntıların ~~üzernin~~ üzerinde çalışmalar daha bir süre devam edecektir. Ne ki, tarafların ilkesel düzeyde anlaşmaya varmaları, daha şimdiden, politik olarak, barış güçlerinin, sağduyu sahibi, gerçekçi sağduyunun, tüm insanlığın önemli bir başarısı olarak ortaya çıkmıştır. İnsanlık, böylece, kör bir rekabete, ~~tüm dünyayı~~, üzerindeki tüm canlı varlıklarla birlikte dünyayı yok edecek nükleer silahlanma yarışına teslim olmayacağını, kendi kaderini kendi eline alma yeteneğinde olduğunu kanıtlamış olacaktır.

Bu anlaşma^{ile}, aynı zamanda, ~~dünyada yeni bir çağ~~ insanlık tarihinde yeni bir çağı başlatan ve yayınladığı ilk kararnâme barış üzerine olan Büyük Ekim sosyalist devrimi'in 70. yılında

, ~~Sov~~ Ekim devriminin ülkesi sovyetler birliği'nin, ~~tüm dünyaya~~
~~insanlığa~~, ilk çağrısının sadık bir takipçisi olduğunu ~~ve~~ bir
~~kazdık~~ ~~kanı~~ ~~layacaktır~~ tüm uluslararası kamuoyu^u önünde
bir kez daha doğrulanacaktır. ~~T~~üm ülkelerde ve ana karalarda
~~bar~~ nükleer silah^{lanma} yarışının durdurulması ve silahlanmanın
azaltılması yönünde, canla başla uğraşan çok geniş barış güçlerinin,
elle tutulur, somut sonuçlara ulaşabileceğini, her türlü engelle
karşın, sağduyunun, insanlığın kendini koruma güdüsünün üstün
geleceğine ~~inanı~~ inananların haklılığı, gözler önüne serilecektir.

Nükleer silahların bir bölümünün olsun yok edilmesi, böylece
silahlanma yarışının durdurulması^u ümidinin, ilk kez böylesine
yakın, somut belirmesi, ~~uluslararası~~ uluslararası iklimde de önemli
değişikliklerin, gerginliklerin yerine yumuşamanın yolunu ~~da~~ açış
bilecek önemli bir etmen olarak^{da} görülmelidir.

Şimdi, ~~silahlanma~~ yerine ~~gelişmenin~~ kaynakların silahlanma yerine ~~gelişmenin~~ için gelişme için ayrılmasının, nükleer silahlar dan arındırılmış, şiddete yer olmayan, çatışma yerine barışçı yarışma ve işbirliğinin öne çıkacağı ^{bu dünya için} olanakları daha da artmaktadır. Ve bundan, yalnızca ~~ant~~ sözkonusu anlaşmaya taraf olacak ABD ve ~~Sovyetler~~ Birliği değil, hangi toplumsal sistem ~~bağlı~~ olursa olsun, dünyanın hangi köşesinde yer alıyor olursa olsun, küçüklü büyüklü tüm ~~davlatlar~~ ülkeler, tüm halklar, bir bütün olarak insanlık yarar sağlayacaktır.

Bu elbette ülkemiz, Türkiye için de geçerlidir. Dışişleri bakanlığı tarafından, Sovyet Amerikan anlaşmasının olumlu karşılandığı ve desteklendiği yönünde açıklama yapılması, şimdi, ülkemizin uluslararası ortamda gerginliklerin azaltılması ile doğacak olanaklardan yararlanmasını

Bu , elbette, ülkemiz, Türkiye için de geçerlidir. Nitekim, dışişleri bakanlığı da, ^Sovyet Amerikan anlaşmasının olumlu karşılandığını ve ~~md~~ desteklendiğini açıklamıştır.

Gelişmek, kalkınmak, egemen bir politika izlemek isteyen bir ^{elverişli} Türkiye için, şimdi uluslararası koşullar daha da ~~stabil~~ hale gelecektir. ^{Ök. yardımları} (Türkiye'nin, silahlanmanın durdurulması, nükleer silahların azaltılması, silahlanma yarışının durdurulması yönünde, ^{daha} ~~daha~~ aktif bir politika izlemesi), ^{de görüşür} (ülkemizin uluslararası alanda, ~~yarar~~ saygın bir yere ulaşmasını sağlamakla kalmayacak, ^{ayrı taraflarda} bizzat katkıda bulunacağı ~~bulunacağı~~ ~~bulunacağı~~ yumuşama ortamından, yararlanma olanaklarını da artıracaktır.

~~Bu gerçek giderek daha iyi anlaşıl~~

~~Bu gerçeğin artık, ülke kamuoyunda hakkettiği yeri almasının (zamanı gelmiştir: Ülkede huzur için, dünyada huzur gereklidir. ~~Ülkede~~~~

--- Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Bülent Ecevit ile Doğru Yol Partisi Genel başkanvekili Hüsamettin Cindoruk, ikinci kez biraraya gelerek demokrasi için işbirliği ve uzlaşma konusunda görüş birliğine vardılar. Her iki lider de sağdaki ve soldaki demokratik partilerin ortak hedefinin demokrasi olması gerektiğini belirttiler. ^{Daha sonra} (Bülent Ecevit, Cindoruk'la yaptığı görüşmenin çok yararlı olduğuna işaret ederek, iki partinin demokrasi anlayışlarının birbirine yakın olduğu izlenimini edindiğini söyledi. Bilindiği gibi ^{Bülent} Ecevit, DSP Genel Başkanlığına seçildiği kurucular kurulu toplantısındaki konuşmasında, muhalefet partilerini, anayasa, seçim sistemi, yasama organının rolü ve fonların denetimi konularında ortak tutum belirlemeye çağırmıştı. ^{Hüsamettin} Cindoruk da Ecevit'le yaptığı ilk görüşmede, Demirel ve Ecevit'in demokrasi için işbirliği yapmasının önemine değinmişti.

--- Kapatılan Milli Selamet Partisi'nin eski genel başkanı Necmettin Erbakan , amaçlarının seçimlerden sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grup kurmak olduğunu açıkladı. Refah Partisi Genel başkanlığına getirileceği belirtilen Necmettin Erbakan

ANKA Ajansı muhabirinin "komünist partisi'nin serbest olup, olmaması konusunda

~~yanıtında~~ ne düşündüğü" sorusuna da şu karşılığı verdi:

"İnsanların düşünve ve inançlarını suç saymak, zincire vurmak çağdışı bir anlayıştır. Her türlü fikrin serbest olmasını ileri sürdükten sonra, bu söylediğiniz de bu ana prensibin içindedir."

--- İnsan Hakları Derneği, "Genel Af çıkartılması ve ölüm cezalarının kaldırılması" için kampanya açtı. İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Nevzat Helvacı, "barış, özgürlük ve demokrasi için ayrımsız bir genel af istediklerini belirterek, "ölüm cezalarına öç alma gibi ilkel bir anlayıştan kaynaklandığı için karşı çıkıyoruz" dedi .

"Genel Af çıkartılsın ve Ölüm Cezalarına Hayır" sloganları ile yürütülecek olan kampanyayı bir basın toplantısı düzenleyerek başlatan Dernek Genel Başkanı Nevzat Helvacı, kampanya süresince Adana, İzmir ve İzmit'te bölge toplantıları, Bursa, Ankara ve Kayseri'de paneller İstanbul'da da miting düzenleneceğini açıkladı. Helvacı ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmek üzere Türkiye çapında imza toplanacağını da sözlerine ekledi.

--- Özal hükümeti, özel koruma polisi kurabilece^{le}cek işyerlerinin bazı sayısını artırdı. Bankalar ve /Kamu işletmelerine tanınmış olan aralarında özel koruma polisi kurma yetkisi, /İzmir Büyük Efes Oteli, Devlet Demir yolları, Altınyunus turistik tesisleri, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye Elektrik Kurumu, Tunçbilek ve Seyitömer termik santrallerinin bulunduğu toplam 191 tesis ve kuruluş da tanındı.

--- Seçimlerden sonra iğneden ipliğe her mala zam yapmayı planlayan Anavatan Partisi hükümeti, seçim öncesi yürüteceği yalana dayalı propaganda kampanyası için 1988 yılı bütçesine ilişkin rakamlara sınısür koydu. ANAP'tan adaylığını koyan Devlet Planlama Teşkilatı müstaşarı ve Başbakanın kardeşi Yusuf Özal, bütçede öngörüle rakamların halka açıklanmasını yasakladı. Özal'ın yasakladığı rakamların, seçim sonrası halkın sırtına 2,5 trilyon liralık zam ~~yüklenmesi~~ yükü getirileceğini gösterdiği belirtiliyor. Bildirildiğine göre toplam 2,5 trilyon liralık zam ~~yüklenmesi~~ paketinden ilk olarak akaryakıt, Tekel maddeleri ve Gübre zamları çıkacak.

--- İlk ve ortaokullarda yeni öğretim yılı, dertler, sorunlar ve çözümsüzlükler ortamında başladı. Öğretmenlerden, öğrencilere, öğrenci velilerine kadar ~~tüm kesimlerin~~ tüm kesimlerin sorunlarının, çözüm bulmayan dertlerinin içiçe geçtiği, üstüste bindiği koşullarda başlayan öğretim yılında yaklaşık 11 milyon öğrenci öğrenim görecektir. Anavatan partisinin yıldan yıla azalttığı mille eğitim bütçesi, ne öğretmenlerin ekonomik sıkıntılarına çare olmaya, ne de okuyacak bir sıra bulmakta güçlük çeken öğrencilerin gereksinimlerine cevap verecek düzeydedir. ^{Bilgilenme çağı olan günümüzde} ~~11 milyona yakın öğrenci~~ 11 milyona yakın öğrenci okuyabilecek bir sınıfa kavuşmanın "şanslılığını" yaşarken, milyonlarca çocuk okula gidemeyecek, birçoğu ekonomik zorluklar nedeniyle okulunu terketmek zorunda kalacak, bir bölümü de öğretmensiz sınıfları dolduracak. Yeni öğretim yılında öğrenci ve öğretmenlere başarılar dilerken Demokratik hakları için yoldaşlarımızın mücadelesinde vadiyonun-
zun desteğini her zaman yanlarında bulacaklarını belirtmek istiyoruz.

deri

-7-

--- Grevde üç aylı dolduran deri işçileriyle dayanışma büyüyor. İstanbul'da grevci deri işçileriyle dayanışma amacıyla düzenlenen mitinge binlerce işçi ve emekçi katıldı. "İşçiler birleşin", "DİSK'e Özgürlük" , "İşçiler elele, grevherle zafere " sloganlarının atıldığı mining, ~~şarxşarxşarxşarxşarx~~ resmi ve sivil, otomatik silahlarla donanmış çok sayıda polislin estirdiği terör ve baskı ortamında gerçekleştirildi. Mitingte yapılan konuşmalarda, grev hakkının önündeki engeller ve deri işverenlerinin ilan ettiği lokavt ~~prtxstx~~ protesto edildi. Miting deri işçilerinin üç ay boyunca sürdürdüğü grevi aynı kararlılık ve inançla sürdüreceğini ortaya koydu.

~~Deri işçileriyle~~ Grevdeki 3 bin 500 deri işçisi ve öteki grevci işçilerle dayanışma ^{amacıyla} ~~sloganları~~ yurtdışında da çeşitli

eylemler yapılıyor. Federal Almanya, Hollanda ve İngiltere'de grevcilerle dayanışma ~~kampanyaları~~ kampanyaları başlatıldı. Grevciler için ~~paraxtoplariyer~~ bağış toplanıyor, moral verici destek mesajları gönderiliyor. Federal Almanya'nın Bad Kroyznah kentinde, ~~Makkovsi~~ Halkevi ve Barış Eylem Birliği örgütleri maddi dayanışma kampanyasını sürdürüyor. Hollanda 'da bulunan çeşitli kurulaşlar da grevcilerle dayanışma komitesi kurdu~~lar~~. Hollanda'daki DİSK'le dayanışma komitesi üyelerinin çağrısı üzerine Hollanda çapında kurulan ~~X~~ ~~XX~~ "Grevlerle Dayanışma Komitesi"ne şu örgütler katılıyor:

Demokratik Sol Dernekler Federasyonu, Gerçek Hollanda temsilciliği, Hollanda Türkiyeli Kadınlar Birliği, Hollanda Türkiyeli Öğretmenler Birliği, İşçi Gerçeği, Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği, DİSK'e bağlı Banksen, Genel-İş, Maden-İş, ~~Ü~~ek Ges-İş ve Petkim-İş

sendikalarının yöneticileri. Komite grevci işçilerle dayanışmada bulunmak isteyenler için bir de banka hesabı açtı.

İngiltere'de Londra Halkevi ~~Kadınlar Kulübü~~ öncülüğünde ~~kurulmuş~~ yürütülen grevcilerle dayanışma kampanyası da etkili biçimde sürüyor. Londra Halkevi'nin kadın ve gençlik kolları, hediye elik eşya satışları ve çeşitli etkinliklerle ~~madde dayanışma~~ grevci işçiler için bağış topluyor. Londra Halkevi kadın kolunun düzenlediği "Grevci işçi ~~çocuk~~ çocukları için bayram hediyesi" kampanyası da başarıyla sonuçlanarak bayramdan önce toplanan çeşitli giyim ~~esya~~ları ve okul malzemeleriyle 1000 sterlinlik bağış Deri-İş sendikasına iletildi.

--- Sovyetler Birliği ile Birleşik Amerika arasında,iki ÷lkeye ait ~~tüm~~ orta ve kısa menzilli nükleer füzelerin kaldırılmasına ilişkin ilke anlaşmasına varılması tüm dünyada çok olumlu karşılandı.

İtalya Dışışleri Bakanı Julio Andreotti ilke anlaşmasını "tarihsel bir olay" olarak nitelendirdi ve insanlık için yeni bir umut doğduğunu söyledi. Yunanistan Başbakanı Papandreu da bunu ~~km~~ "muazzam bir başarı" olarak değerlendirdi.

Belçika Başbakanı Martens de anlaşma imzalandığı takdirde, Belçika'ya yenib Kruyz füzeleri yerleştireilmeyeceğini ve varolanların da sökülmesi için görüşmeler yapılacağını söyledi.

Sovyetler Birliği ve Amerika arasında varılan ilke anlaşması İspanya, Federal Almanya, Japonya, Danimarka, Yugoslavya, Brezilya ve daha birçok ÷lke ~~başbakanları veya dışışleri bakanları~~ yönetici-

leri tarafından ^{da}olumlu karşılandı.

Bu arada Dışişleri Bakanlığınca yapılan açıklamada, Türkiye'nin bu kararı memnurlukla karşıladığı, bu sistemlerin kaldırılmasının, Avrupa'da ve dünyada güvenliğin artmasına, ve doğu-batı ilişkilerinin gelişmesine önemli katkı sağlayacağı belirtildi.

Sovyet Pravda gazetesinde yer alan konuya ilişkin haberde de, varılan anlaşma sayesinde, nükleer silahlar tarihinde ve Sovyetler Birliği- Birleşik Amerika ilişkilerinde ilk kez nükleer silahların iki kategorisinden biri yoketmenin mümkün olacağı belirtiliyor. Pravda gazetesinde, "zirvenin, insanlığın karşıkarşıya olduğu tehlikenin tamamen kalkması yönünde önemli başlangıç noktası olması ümidedilmektedir" deniyor.

--- Sosyalist ülkelerin Birleşmiş Milletler'deki temsilcileri
Nü York'ta toplanarak, Sovyet lideri Gorbaçov'un "uluslararası
barış ve güvenlik sistemi" kurulmasına ilişkin önerisini görüştüler.
Sosyalist ülkeler temsilcileri Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda
bu yolda ortak çaba göstermeye karar verdiler.

Sovyet lideri Gorbaçov'un geçtiğimiz günlerde Pravda gazetesin-
de yayınlanan yazısında, nükleer savaş tehlikesinin önlenmesi, silahsızlanmanın gerçekleştiril-
de yayınlanan yazısında, Birleşmiş Milletler çerçevesinde bir ulus-
lararası güvenlik sisteminin kurulması önerilmişti.

meri için

TÜRKİYE SOSYALİST FAKESİ

--- ~~Olof-palma Barış yürüyüşü~~

--- Federal Almanya, Demokratik Almanya ve Çekoslovakya'da yapılan "Olof-palma Barış yürüyüşleri" sona erdi. Federal Almanya'da yürüyüş, Haylbron kentinde yapılan bir mitingle sona erdi. Yürüyüşten sonra yayınlanan açıklamada, Federal Almanya hükümetinin, Avrupa'da nükleer silahlardan arındırılmış bir koridor oluşturulması için Demokratik Almanya ve Çekoslovakya ile görüşmelere başlaması istendi.

Demokratik Almanya'da da yürüyüşün sonunda Dresden kehtinde yapılan mitinge 50 bin kişi katıldı.

--- Şili'de Alyende dönemi senatörlerinden Julieta Kampusano, Pinoşe diktatörlüğünün tüm baskılarına rağmen hür bir Şili için mücadelesini sürdüreceğini söyledi.

Şili KP Özer

Bayan

Bayan senatör Kampusano ve yine Alyende dönemi Çalışma Bakanı Mireya Baltra Mayıs ayında ülkelerine döndükten sonra sürgüne gönderilmişler ve gerek ülke içinde gerekse uluslararası ^{alanda} yükselen protestolar üzerine serbest bırakılmışlardı.

--- Japonya Komünist Partisi Merkez Komitesi Plenumu 3 günlük bir toplantı yaparak, 25 Kasım'da yapılacak olan 18'inci Kongre hazırlıklarını görüştü. Japonya Komünist Partisi Başkanı Kenji Miyamoto partinin ve 460 bin üyesinin, nükleer savaşın önlenmesi ve nükleer silahların tamamen kaldırılması mücadelesindeki kararlılığını dile getirdi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

21.9.

7

--- Paraguay Komünist Partisi Merkez Komitesi Plenumu Kongre yapılması kararı aldı. ~~Brezilya Komünist Partisi Merkez Komitesi~~ İllegal koşullarda çalışmakta olan Paraguay Komünist Partisi'nin Merkez Komitesi Plenumunda ayrıca ~~den~~ ülkede demokrasinin yeniden kazanılmasını öngören bir asgari program üzerinde görüşüldü. Programda, Strössner rejiminin, parti birinci sekreteri Antonio Maydana ve öteki politik tutukluların akıbeti ile ilgili bilgi vermesi isteniyor.

8

--- 5 Orta Amerika ülkesi dışışleri bakanlarının, Nikaragua'nın başkenti Managua'da yaptıkları toplantı sona erdi. Toplantıda, "Orta Amerika Barış Planı"nın yaşama geçirilmesi için çalışma gruplarının oluşturulması kararlaştırıldı.

Bu arada Nikaragua dışışleri bakanlığı, ~~Honduras sınırlarında~~ afdan yararlanarak ülkesine dönmek isteyenlerin kabul edileceği bir merkezin Honduras sınırına kurulacağını açıkladı. Açıklamada ~~"kontralar"ın da yararlanabileceği~~ ilan edilen affın "kontralar" için de geçerli olduğu, isteyenlerin ülkeye dönebileceği belirtildi.

--- Suriye Dışışleri Bakanı Faruk Şara Tahran'da İran Devlet Başka-
nı Ali Hameney ve Dışışleri Bakanı Ali Ekber Velayeti ile görüştü.
Suriye Dışışleri Bakanı, görüşmelerde ağırlıkla İran-Irak çatışması-
nın başka ülkelere sıçramaması ^{ele alındığını} konusunun görüşüldüğünü söyledi. Her
iki ülke, görüşmelerde yabancı ülkelerin gemilerinin Basra Körfezi'n-
terketmesi gerektiğini vurguladılar.

10

--- İsrail işgal kuvvetleri Ürdün'ün batısındaki bir üniversiteyi iki hafta süreyle kapattılar. Öğrenciler, Sabra Şatila katliamının 5'inci yıldönümünde protesto gösterileri yapmışlardı. İsrail işgal kuvvetlerinin saldırıları sonucunda 12 yaşında bir genç öldü.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

hish

13

21.9.87

1

DD, tüm insanlığın beklentileri, umutları boşa çıkmadı ve on yıllarca verilen uğraşlardan, sürdürülen görüşmelerden sonra silahsızlanma yolunda önemli bir adım atılı ve Sovyetler Birliğiyle Birleşik Amerika arasında orta ve kısa menzilli füzelerin kaldırılmasına ilişkin ilke anlaşmasına varıldı. İki ülke dışişleri bakanlarının Vaşington'da yaptıkları, üç gün süren görüşmelerden sonra yapılan ortak açıklamada belirtildiği gibi, iki ülke lideri, Gorbaçov ve Regin sonbahar ayları içinde biraraya gelip anlaşmayı imzalayacaklar.

Ortak açıklama yalnız orta menzilli füzeler konusunda değil, silahsızlanmanın başka alanlarında yeni umutlar doğuruyor. Ortak açıklamada belirtildiğine göre, her iki ülke, stratejik saldırı silahlarının yüzde 50 oranında azaltılması konusunda çalışmalarını

yoğunlaştıracaklar, nükleer denemelerle ilgili olarak 1 Aralıktan önce görüşmelere başlayacaklar. Görüşmelerde ayrıca konvansiyonel silahların sınırlandırılması, ve azaltılması, kimyasal silahlar konusu, bölgesel sorunlar ve ikili ilişkiler de görüşüldü.

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Edvard Şevardnadze görüşmelerin tamamlanmasından sonra yaptığı basın toplantısında, elde edilen sonucun ~~xxx~~ Sovyetler Birliği ve Birleşik Amerika'nın başarısı, aynı zamanda tüm insanlığın başarısı olduğunu söyledi. Görüşmelerin ~~kekke~~ beklendiğinden zor geçtiğini belirten Şevardnadze, varılan sonucu "dünyanın nükleer silahlardan arındırılması yolunda ilk ciddi adım" olarak değerlendirdi. Şevardnadze basın toplantısında Sovyetler Birliği'nin uzlaşıcı tutumunun önemine işaret etti ve Yıldızlar savaşı projesini, İngiltere ve Fransa'nın sahip olduğu nükleer füze-

leri hatırlattı ve Sovyetler Birliği'nin Birleşik Amerika'dan daha çok nükleer başlık imha edeceğini söyledi. Şevardnadze, Federal Almanya'da bulunan Perşing 1-a füzelerinin Birleşik Amerika'ya ait olan nükleer başlıklarının da görüşmeleri dahil edildiğini, bunların da diğer nükleer başlıklar gibi saptanacak plan çerçevesinde imha edileceğini söyledi. Şevardnadze, "sosyalist ülkelerin, özellikle de Demokratik Almanya'nın ve Çekoslovakya'nın, ve Federal Almanya hükümetinin yardımları olmasaydı belki bu sonuca varmak mümkün olmazdı" dedi.

Şevardnadze nükleer denemelerin durdurulması için iki ülke ~~xxx~~ savunma ~~işleri~~ bakanları arasında görüşmeler yapılmasını önerdiğini ancak Birleşik Amerika Savunma Bakanı Vaynberger'in bu öneriyi yanıtlamadığını söyledi.

17

--- Basra Körfezi'nde bir Suudi Arabistan tankeri bir İran hücumboatunun saldırısına uğradı.. Suudi Arabistan tankeri Hürmüz Boğazı yakınlarında aldığı hafif yaradan sonra ~~kendisi~~ yardımsız yoluna devam etti.

Basra Körfezi'ne doğru yol almakta olan İtalyan mayın tarama gemileri de Mısır'ın liman kenti Port Said'e vardı. ~~İtalyan gemileri-
wixw Süveyş kanalından geçerek~~

--- Arap Birliği üyesi ~~myl~~ ülkeler dışışleri bakanları Tunus'da yaptıkları toplantıda, Arap ülkeleri olağanüstü zirve görüşmesinin yapılmasını kararlaştırdılar. Kasım ayında Ürdün'ün başkenti Amman'da biraraya gelecek olan 21 Arap ülkesi devlet başkanları İran-Irak savaşı ve Basra Körfezi sorunlarını ele alacaklar. Dışışleri Bakanla rının toplantısında İran-Irak savaşına Birleşmiş Milletler Kararı çerçevesinde son verilmesi istendi ve bu savaşın, ~~Arıp ülkelerinin~~ İsrail'in bölgedeki saldırgan tutumuna karşı mücadeleyi zorlaştırdığı kaydedildi.

Bu arada İran Haber Ajansı'nın bildirdiğine göre İran savaş uçak ları Kerkük'ün güneyindeki bir bölgeye ve sınır bölgesindeki sanayi ^{ve} ~~tesisleriyle~~ askeri tesislere saldırdı.

Irak haber ajansına göre de, Irak savaş uçakları İran'ın bir petrol yükleme tesisini bombardımana tuttu.